

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

23. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

testimonia, quum ad sacrificium quotidianum peragendum creantur Sacerdotes, non in finem longè diuersum aut contrarium (vt garrit Calvinus) sed in proprium & excellentissimum illius ordinis finem illos creati. Ex qua etiam tot nobilissimorù testiù concordia sententia perspicuè refutatur quod alio in loco Ecclesiæ Catholicæ impius impingit Calvinus. De Episcopis & eorum autoritate disputans ita cauillatur. *Presbyteros creandi ius sibi solis competere dicunt. Rem in tota antiquitate testatissimam vide & attende quo modo refuter.* Sed (inquit) *in hoc pessimè corruptunt vetus institutum, quòd non Presbyteros sua ordinatione creant qui populum regant ac pascant, sed sacerdotes qui sacrificent.* Sic ad rem ipsam nihil respondens, & aliò disputationem conuertens, hac futili cauillatione lectorem ludificat. Nunc enim ex tot illustrium Patrum testimoniis clarissimè constat, *vetus institutum non corrumpi, sed rectissimè teneri, & obseruari, quòd in Presbyterorum ordinatione Sacerdotes creantur, qui sacrificent Deo victimam salutarem, & sacrificium quotidianum.* Ad pascendum quoque & regendum, ad euangelizandum, ad Sacramentorum administrationem ordinantur Presbyteri: sed eorum primariam ac præcipuam functionem esse sacrificia quotidiana ac præcipuam esse sacrificia quotidiana ac præcipuam esse sacrificia, quos produximus, celeberrimi & vetustissimi Patres vno ore testantur.

*Instit. lib.
4. c. 5. nu-
mer. 4.*

23. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis.*

STrenuam hinc operam nauat Calvinus, vt luculenta & perspicua Christi verba de potestate remittendi peccata Apostolis suis & eorù successoribus data deprauet, & in alienum sensum nouitium, profanum, à se suisque adinuentum, violenter contorqueat. Hunc in finem præcedentia illa Christi verba, *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos*, ita egregiè contaminavit, vt non ad homines vlla potestate ornandos, sed ad solam Euangelij doctrinam commendandam Christum illa dixisse exposuerit. Hunc in finem illa verba, *Accipite Spiritum S.* promissionem esse de donis ac dotibus verbi Evangelici ministris conferendis, nullam autem præsentem spiritualis gratiæ aut potestatis collationem affirmavit. Vtramque illam corruptelam in locis præcedentibus explosimus. Nunc his suis corruptelis conformiter totam hanc remittendi peccata potestatem Apostolis hoc loco verbis expressis dariam, nihil

aliud esse, quam in Euāgelica prædicatione perpetuam quendam peccatorum remissionem gratuitam credentibus denunciatam, (nouam huius temporis porrentum, & prophanam vocis nouitatem) modis omnibus probare contendit. Sed antequam eius corruptelas propono, sanam doctrinam veluti amuletum præmittam; sanam & genuinam totius huius loci expositionem, non à meo cerebro excogitaram, non nouellam & profanā, sed à uetustissimis Patribus acceptā, & litera Euāgelicæ perspicuè in hærentem in mediū proferam.

Varia Apostolica potestas varijs temporibus udata.

Luc. 22.

Ioan. 17.

Matt. 28.

Luca 4.

Verborum Christi explicatio.

Christus Dominus variam, quam in terris exercuit, potestatem Apostolis suis, & eorum futuris successoribus, non totam simul & semel, sed varijs temporibus ac locis, prout suæ sapientiæ conuenire videbat, maximè circa vltimos conuersationis suæ humane dies, communicauit. In vltima Coena supremi sui & diuinissimi Sacramenti administratos eos constituit dicens, *Hoc facite in meam commemorationem*, vltimè ex veterum consensu ostendimus. In concione postrema ampliores illis potestatem iam iam daturus, sic Patrem alloquitur: *Sicut tu me misisti in mundum, ita & ego misi eos in mundum*, id est, constitui & decreui eos mittere in mundum. Quod enim in proximo futurum erat, quasi iam confectum narrat Christus. Sicut & illud aliud eodem in capite: *Opus consummaui quod dedisti mihi ut faciam*, cum necdum in cruce consummatum illud opus esset. Post mortem ac resurrectionem, hanc in particulari missionem facit. Et quidem ad Euāgelij toto orbe prædicationem iam iam ad Patrem ascensurus eos mittit, simulque baptizandi potestatem confert. *Ites docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus S.* Nunc hoc in loco ipso die resurrectionis suæ cōgregatis Apostolis suis (vno absente Thoma) apparuit, dat illis potestatem remittendi peccata, qualem ipse exercerat: Antequam hanc potestatem conferat, præmittit: *Sicut misi me Pater, & ego mitto vos*. Ego sum missus à Patre euāgelizare pauperibus, sanare contritos corde, predicare captiuitatem remissionem, & cæcis visum, dimittere confractos in remissionem peccatorum, predicare annū Domini acceptum, & diem retributionis. Quod mihi muneris Pater cōmisi, hoc ego nūc vobis relinquo: et ego vos vicarios cōstituo. Qua autoritate Pater misit me, eadē ego mitto vos. Ego non solum docui, euāgelizaui, predicauit, veritatē manifestauit super terram (quam totam potestatem alio loco ac tempore, maiori numero collectis tribui) sed & sanauit contritos corde, dimisi confractos in remissionem peccata.

peccata remissi & condonavi, *Magdalena, Paralytico, & aliis. Luca 7.*
 Docui verbo & miraculo, *filium hominis habere potestatem Matth. 9.*
remittendi peccata super terram. Hanc potestatem vobis iam
 daturus, tum insufflationis externo symbolo, tum verbo de
 presenti Spiritum sanctum vobis confero. *Accipite Spiritum*
sanctum. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. Quia
 enim solius Dei est remittere peccata, & propriū Spiritus S.
 & dilectionis diuinæ opus, propterea vt de hac vobis data
 vera ac certa potestate nemo ambigat, *Accipite Spiritum S.*
 Sic in hunc locum *Cyrillus Alexandr. vetus ac nobilis inter-* *Ad Ioan.*
pres (ait Beza) & ὡσαύτως ἀποστόλων commentatur. Solius c. 18. v. 13.
 (inquit) veri Dei est, vt possit à peccatis homines soluere. *Qua* *In Ioan.*
igitur ratione diuina natura potestatem ac dignitatem disci- *lib. 12. c.*
pulis suis Saluator largitus est: Respondet. Quia certe absurdum 56.
 non est peccata remitti posse ab illis qui Spiritum sanctū habent
 in se ipsis. Nam cum ipsi remittunt aut detinent, Spiritus S. qui
 est in eis, per eos remittit aut detinet. Hæc ille. Sic & *D. Am-* *De pœnit.*
brosius. Ipsum (inquit) munus Spiritus sancti fit nunc officium lib. 1. c. 2.
Sacerdotis. Ius autem Spiritus sancti in solisendis ligandisque cri-
minibus est. Nec dissimiliter D. Augustinus. Remissio peccato- *Serm. 11.*
rum quoniam non datur nisi in Spiritu S. (hoc est, illi appro- *de verb.*
priatur remissio peccatorum, vt copiose declarat) in illa Ec- *Domini.*
clesia tantummodo dari potest qua habet Spiritum sanctum, &
paulò post: Deus quum mortem peccatoris nollet, sed vt reuer-
tatur & viuat, dedit Ecclesie suæ Spiritum S. vt cuiuscumq; in eo
peccata dimitteret, dimitterentur ei. Sed & alio in loco idem
August. Nemo sibi dicat, Occultè ago pœnitentiam, apud Deum *Hom. 49.*
ago: nouit Deus, qui mihi ignoscit, quia in corde ago. Ergo sine *ex Homi-*
causa dictum est: Quæ solueritis super terram, erunt soluta & in *lys 50.*
caelis: Docet luculenter potestatem à Christo Ecclesie datam,
 vt in Spiritu S. peccata remittat. Id ex hoc loco colligit
Chrysostomus. Sacerdotibus (inquit) datum est vt hanc po- *Lib. 3. de*
testatem hab:ant, quam Deus nec Angelis, nec Archangelis *Sacerdo-*
dari voluit. Neque enim ad illos dictum est, Quorumcumq; re- *tio.*
miseritis peccata, remittuntur eis. Idem ex iisdem verbis col-
 ligit *Ambrosius. Aiunt Nouatiani se Domino deferre reueren-* *De pœnit.*
tiam, cui soli remittendorum criminum potestatem reseruent. *lib. 1. c. 2.*
 Immo nulli maiorem iniuriam faciunt, quàm qui eius volunt
 mandata rescindere, & commissum munus refundere. Nam cum
 ipse in Euangelio suo dixerit Dominus Iesus, *Accipite Spiritum*
sanctum. Quorū remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum
retinueritis, detenta erunt: quis est qui magis honorati: utrum

qui mandatis obtemperat, an qui resistit? Ecclesia in utroq; seruat obedientiam, ut peccatum & alliget & relaxet. Hæc ille.

Audiamus nunc ergo Caluinum an non sit hereticis Nouatianis in hac causa similis. Non dubium est (inquit) quin hic breuiter complexus sit Dominus Euangelij summam. Non dubium est quin audacter & confidenter mentiat Caluinus: quod ex ea, quam subnectit, probatione statim apparebit. Neque enim (inquit) separanda est hac potestas remittendi peccata à docendi officio, cui uno contextu annexa est. Atqui nec hoc verum putamus, & ut verum sit, non sequitur tamen: In eodem contextu ponitur docendi officium, & potestas remittendi peccata, ergo potestas remittendi peccata non debet separari ab officio docendi, aut remittere peccata nihil aliud est quàm Euangelij summa; tum quia alia quàm plurima complectitur Euangelij prædicatio, tum maximè quia Euangelicæ prædicationis hic finis ac fructus est, ut qui verbo fidei audito crediderunt, postea pœnitentiã agentes à peccatis soluantur; non autem hoc ipsius prædicationis officij est, prædicando remittere & condonare peccata. Petrus post prædicationem factam videns auditores suos compunctos, ac dicentes;

Act. 1.

Quid faciemus, viri fratres? iubet eos pœnitentiã agere, & baptizari in remissionem peccatorum. Non dicit eis: iam credendo prædicationi factæ remissa sunt vobis peccata.

Sed pergamus cum Caluino, & ut suum paradoxum probet, videamus. Dixerat paulo ante Christus: Sicut misit me pater, ita & ego mitto vos. Nunc quorsum spectet, ac quid sibi velit ista legatio, declarat: tantum anteposuit quod nactus erat, se illis spiritum s. dare, ne quid ex se ipsis agerent: hic exprecipuum est Euangelij prædicandi finis, ut Deo reconciliarentur homines. Est sanè finis Euangelij prædicandi, & hoc scilicet verba, Ego mitto vos, de prædicatione Euangelij possunt intelligi, & non de hac peculiari & stricta potestate, quã subiungit

Potestas remittendi peccata à prædicatione Euangelij quomodo separatur & quomodo non.

remittendi peccata, ut nos exposuimus: sed non est ipsam prædicandi officium, ut Caluinus postea docebit. Hoc etiam sensu non separatur ab officio docendi, potestas remittendi quia hic finis & fructus illius est: sed certè sic separatur potestas remittendi peccata ab officio docendi, ut aliud sit remittere peccata, aliud prædicare Euangelium; nec in ipsa prædicatione aut per ipsam remittantur peccata, sed post illam prædicationem fidei doctrinam acceptam & creditam. Interposuit Christus se spiritum sanctum illis dare, ut remitterent peccata; ut hanc finem & maximum fructum prædicationis suæ Euangelicæ audirent

auditoribus & discipulis suis impartirent. Quod ergo hic dixit Calvinus, libenter amplectimur. Sed alium ille sensum coquit, alia cogitat consilia.

Primum, hanc reconciliationem, in quo consistat, multis *Recõcilia-* verbis, sed fallacibus & impiis (quæ propterea præterire no- *tionis no-* lumus) explicat. Quod (inquit) sit gratuita peccatorum venia: *stra mini-* quod & Paulus docet 2. Cor. 5. 18. ubi Euangelium hac ratione *sterium* appellat ministerium reconciliationis. Reconciliantur quidem *quid.* homines Deo gratuita venia peccatorum: sed nec in sola hac gratuita venia consistit reconciliatio, ad quam interna etiam renouatio requiritur; nec in hac recõciliatione gratuita Euangelij finis ac summa cõsistit; nec Paulus loco citato de Euangelio loquitur; nec Euangelium appellat ministerium reconciliationis, vt Calvinus mendaciter affirmat; sed hoc tantum dicit: *Omnia ex Deo, qui nos reconciliauit sibi per Christum, & dedit nobis ministerium reconciliationis.* Hic de Euangelio aut de Euangelica prædicatione nihil Paulus. Immo multò plus & longè aliud ibi loquitur Apostolus. *Si qua (inquit) in Christo noua creatura, vetera transferunt, ecce facta sunt omnia noua.* id est: Cùm simus noua creatura in Christo facti, veteris hominis desideria, seu legalia omnia iam transferunt. Notus cultus & noua vita in Christo successit. *Omnia autem ex Deo, id est, tota hæc innouatio ex Dei bonitate est: qui nos recõciliauit sibi per Christum, id est, qui omnes credentes per mediatorum Christum nouas creaturas fecit: & dedit nobis (noui testamenti ministris) ministerium reconciliationis, id est, officium & potestatem ea faciendi per quæ homines recõciliantur Deo; videlicet non solum verbum prædicandi, sed & baptizandi, & peccata remittendi, & quælibet Sacramenta administrandi.* In ministerio enim reconciliationis omnia ista continentur. Ipsa quoque Euangelica prædicatio latius patet, quàm vt gratuitam peccatorum veniam annunciet. Quod videns ipse Calvinus subiungit. *Multa quidem alia continet Euangelium. Sed hoc in primis agit illic Deus, vt recipiat homines in gratiam, peccata non imputando. Quare si fideles Ecclesiæ ministros præstare volumus, summo studio in hanc partem incumbere decet. Nam in hoc maxime differt à prophana philosophia Euangelium, quia hominis salutem in gratuita peccatorum remissione cõstituit. Nam & hinc fluunt alia Dei beneficia, vt nos illuminet Deus ac regeneret Spiritu suo, vt reformet ad imaginem suam, vt inuicta fortitudine contra mundum & Satanam nos armet.* Itaque tota pietatis doctrina & spirituale Ecclesiæ

Fabula errorum plena.

- adificium fundamento illo nititur, quod Deus nos à peccatis omnibus absolutos gratis sibi adoptat. Fabulam narravit multis erroribus plenam. Ostendere vult Evangelij summam in gratuita peccatorum remissione consistere, vt hac demonstratione per modum proloquij facta, sic ad textus enarrationem seu verius corruptionem fœdam descēdat. Agnoscit alia multa continere Euangelium, præter hanc gratuitam peccatorum remissionem. Sed quæ illa alia multa sunt, vaser dissimulat, ne si illa in mediũ proferret, mendacij, quod stabilire vitæ, turpitudine confestim se proderet. Atqui iam in præmio totius huius operis opportunè ostendimus, Euangelium præter remissionem peccatorum gratuitam, maximè & imprimis esse totius vitæ nouitatem *seruire Deo in sanctitate & iustitia omnibus diebus vitæ nostræ, & in hoc maximè apparuisse gratiam Saluatoris nostri Dei (teste Apostolo) vt abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè, piè, & iustè viuamus in hoc seculo, expectantes beatam spem, & aduentum gloria magni Dei.* Hoc ergo imprimis agit Deus per Euangelij prædicationem, non vt recipiat homines in gratiam, peccata non imputando, vt Calvinus narrat; est quippe exordium hoc tantum & principium prædicationis Euangelicæ, vt illa prima vox testatur Ioan. Baptistæ, *Pœnitentiam agite, & illa prima vox Christi, Pœnitentiam agite, appropinquat enim regnum cælorum.* Item illa prima Petri concio: *Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum in remissionem peccatorum.* Prima hæc fidei & religionis Christianæ rudimenta sunt, & vt Paulus loquitur, *elementa sermonum Dei. Est sermo inebriantis Christi, iacere fundamentum pœnitentiæ ab operibus mortuis & fidei ad Deum.* Doctrina remissionis peccatorum gratuita per fidem in Deum & pœnitentiam, est initialis & elementalis hominis Christiani doctrina. Perfectio doctrinæ quæ Christus in postrema concione docuit, hæc est: *Manete in dilectione mea: sicut ego præcepta Patris mei seruauit, & maneo in dilectione eius. Si quis diligit me, sermones meos seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Hic est præcipuus Euangelij finis. In hoc maxime differt à prophana philosophia Euangelium, non quod hominis salutem in gratuita peccatorum remissione constituit, vt Calvinus affirmat, quasi Epicuream vitam in voluptate & dignitate agentis, non nisi perpetuò peccantes perpetua peccati remissione & aliena iustitia, cæque impunita, saluarentur, sed
- Impostura Caluini.*
- Euangelij finis pro- prius.*
- Euangelij à prophana philosophia quo distet.*
- Act. 2.*
- Heb. 6.*
- Ioan. 15.*

sed quod facit hos veros Dei cultores, facit diligere Deum, seruate sermones eius, manete in Deo, vni in Deo per charitatem in hac vita, & frui Deo per visionem in altera vita. Nequaquam ab hac remissione peccatorum gratuita, fluunt alia Dei beneficia, vt narrat Caluinus; sed ab hac incipiunt tanquam ab imperfectiori ad perfectius tendendo, & tanquam a necessario ad magis excellentia progrediendo. *Vt illuminet nos Deus per fidem*, non facit remissio peccatorum gratuita; quia ipsa remissionem præcedere debet fides, & illuminatio per fidem. *Qui enim non credit in filium Dei, ira Dei manet super eum.* Vt autem Deus nos suo Spiritu regenere, vt ad imaginem suam reformet, vt inuicta fortitudine contra mundum & Satanam nos armet, non hæc ex remissione peccatorum gratuita fluunt, nõ ex ea deriuatur, sed ex vnus dono charitatis quæ post remissionem gratuitam diffunditur in cordibus credentium per Spiritum Sanctum qui datus est illis. Hunc ordinem seruat Paulus. *Secundum suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis,* (ibi est remissio peccatorum iuxta illud Petri, *Baptizetur vnusquisque vestrum in remissionem peccatorum;* & iuxta illud Ananiam ad Paulum, *Exurge, & baptizare, & ablue peccata tua, inuocato nomine ipsius*) & *renouationis Spiritus Sancti quem effudit in nos abunde.* Hic est charitas diffusa per Spiritum Sanctum in cordibus, quæ reformat nos ad imaginem Christi, quatenus per illam *ambulamus in nouitate vite, veterem hominem deponentes.* *Qui enim diligit me, sermones meos seruabit.* Hæc etiam charitas armat nos contra mundum & Satanam: quia *valida est sicut mors dilectio;* & *qui manet in charitate, manet in Deo, & Deus in eo,* ac per hoc *maior est qui in fidelibus quam qui in mundo.* Ex charitate igitur ista Dei beneficia fluunt, nõ ex remissione peccatorum gratuita. Tota igitur pietatis doctrina, & spirituale edificium Ecclesiæ, non illo fundamento nititur, quod Deus nos a peccatis absolutos gratis sibi adoptat, vt Caluinus nequiter lectorem fallit, cum gratuita hæc adoptio, quatenus vnã peccatorum remissionem concernit, non nisi *initium sit substantiæ Christi* (vt Paulus loquitur) & *inchoatio sermonum eius*, sed tota pietatis doctrina & spirituale Ecclesiæ edificium est, vt *templum simus Spiritus Sancti, vt Deus nos inhabitet, vt adherentes Domino, vnus cum eo Spiritus siamus,* denique vt *viam excellentiorem teneamus, quam Paulus nobis demonstrare proficetur.* *Viam videlicet charitatis, sine qua nihil sumus, & quæ cæteris omnia, ipsa fide ac spe maior est.* In duobus

A remiss.
pecca. alia
beneficia
nõ fluunt,
sed inci-
piunt.

Ioan. 3.
Charitas
est reno-
uationis &
reforma-
tionis ne-
stra fons.

Tit. 3.

Act. 2.

Act. 22.

Rom. 6.

& 7.

Ioan. 15.

1. Ioan. 4.

Privatio

nihil ope-

ratur, sed

noua for-

ma.

Heb. 3.

1. Cor. 7.

& 12.

& 13.

- Luc. 17. quippè dilectionis mandatis tota Lex pendet, & Propheta. Quare si fideles Euangelij ministros præstare volumus, summo studio in hac partè incubere deebet, ut hæc duo charitatis mædata potissimum inculcentur, ut viâ charitatis doceamus, ut fideles in Dei dilectione manere, eiusq; præcepta seruare adhorremur. In eo est Euangelij summa. In hoc apparuit Filius Dei, ut dissoluat opera Diaboli. In hoc apparuit gratia Salutaris nostri Dei, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè, iustè, & piè viuamus in hoc seculo. Ad hoc euangelizandum & docendum missi sunt Apostoli, dicente illis Christus.
- Matt. 28. Docentes eos seruare omnia quaecunque mandavi vobis. Toto igitur Caluini præludio manifesti & grauissimi erroris conuictio, videamus iam quem Christi verbis sensum affingat.

Caterùm (inquit) ita mandatum Christus iniungit Apostolis remittendi peccata, ut minime, quod suum est, in ipsos transferat. Proprium eius est, peccata remittere. Hunc honorem, quatenus in ipsis est, Apostolis nõ resignat, sed iubet suo nomine remissionem peccatorum testari, ut per eos Deo homines reconciliet, denique solus ipse propriè loquendo per Apostolos suos peccata remittit. De hac re tota satis multa iam antea diximus, ut nihil

hic repetere sit opus, etsi eandem iterum cantilenam canere Caluino visum fuit, ut sic post multa tandè præambula totum suum toxicum effunderet. Nõ enim nisi pedetentim & multa præfatus ad corruptelâ suam patefaciendâ descendere voluit. Nunc igitur ad eam se accingit. Potest tamè quari, quum iustus solùm vel præcones huius beneficii non auctores eos constituit, cur tam magnificè extollat eorum potestatem. Respondeo hoc peribilienda nostre fidei fuisse datum. Nihil nostra magis interest, quam ut securè statuere nobis liceat, non venire in memoriam peccata nostra coram Deo. Zacharias in suo Cantico hanc vocat scientiam salutis. Ad eam probâdam cum Deus utatur testimonio hominum, nunquam acquiescent conscientia, nisi in eorum personâ Deum ipsum loquentem agnoscant. Idèõ dicit Paulus: Etiamur vos ut reconciliemini Deo, tanquam Christo per nos obsecrante. Videmus nunc cur tam splendido elogio cõmendet Christus ac ornet ministeriũ quod Apostolis iniungit, nempe ut tam sibi persuadeant fideles ratũ esse quod audiunt de remissis peccatis, nec minoris faciant reconciliationem qua voce hominũ ostentur, quàm si Deus ipse manũ e cælo porrigeret. Ac uberrimam huius doctrine fructum quotidie percipit Ecclesia, dum Pastores suos intelligit diuinitus ordinatos esse æternæ salutis sponsarios nec peccatorum remissionem, qua apud illos deposita est, precor

Hac scientia salutis erat per Joannem Baptistam danda, quod tenuit Iudas doctus erat viam salutis ad Christum, non per ipsum Christum, aut quos ille misit. Sic ad certitudinem Caluini nam non magis pertinet quam ad raphana quo venduntur in foro.

esse quarendam. Nec verò propterea vilescere nobis debet incomparabilis hic thesaurus, quia in vasis fictilibus exponitur, sed est cur agamus gratias Deo, qui tanto honore dignatus est homines, ut intestanda peccatorum remissione suam ac filij personam sustineant. Fanaticos autem homines sciamus, dum hanc legationem spernunt, Christi sanguinem pedibus calcare. Hæc ille. Vix tandè post multas verborum ambages, post longa & garrula præludia, animi sui sententiam impostor aperuit, quæ tamen ex multis fragmentis simul confarciendis colligenda est, clarè & apertè non exponitur. Summa est, hæc verba, *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*, hunc sensum habere. Quibus prædicando Euangelium gratuitam à Deo peccatorum remissionem annunciaueritis, & testati fueritis, illi certò & tutò remissa sibi esse peccata credere possunt ac debent. Loquitur enim Christus magnificè, & dicit Apostolos remittere peccata, sed sensus est, quòd hanc remissionem non nisi attestantur. Tamen ut secuti ac certi simus, dicit eos remittere. Hæc est sententiæ Caluini hoc loco summa. *Inbet* (inquit) *eos Christus suo nomine remissionem peccatorum testari. Testes solùm vel præcones facit eos huius beneficij. Tutò sibi persuadebunt fideles ratum esse quod audiunt (ex voce Prædicantis ministri) de remissis peccatis. Pastores diuinitus ordinantur æterna salutis sponsores, & hoc honore dignatus est illos Deus in testanda peccatorum remissione.* Ex his verborum Caluini fragmentis totam eius sententiam autè dictam colligimus. Nunc eius absurditatem ac impietatem breuiter aperiemus, simulque quæ obiter à Caluino ad eius confirmationem inserta sunt, referabimus.

Absurda Caluini sententiæ est tribus ex causis. Primùm, quia authoritas prædicandi Euangelium, in qua prædicatione ponit Caluinus remissionis peccatorum attestationem seu annunciationem & præconium, iam dudum antea Apostolis fuit concessa quo ad Iudæos, & postea distinctè quo ad omnes gentes, ipso die ascensionis Dominicæ. Non ergo in his verbis, & hoc tempore ipso resurrectionis die data fuit illa prædicandi potestas. Secundò, quia prædicatio Euangelij, vel annuntiatio & attestatio in illa facta, ab ipsa remissione peccatorum res est longissimè distincta: quod ex eo fit euidens, quia, ut remittantur peccata, multa præter fidem requiruntur, adium præteritæ vitæ, propositum melioris vitæ, spes veniæ, Dei dilectio & proximi. Ad prædicationem verbi legitimè audiendam sola requiritur fides, ut credatur verbo prædicato.

Caluina-
na explica-
tionis sum-
ma.

Luc. 10.
Matr. 28.

Euangeli-
ca prædica-
tio non re-
mittit pec-
cata.

Aliud ergo & longè aliud est verbi prædicatio, & peccatorum remissio, & consequenter utriusque potestas. Terrib, prædicator verbi non potest nisi in genere annunciare aut attestari remissionem peccatorum, idque iis legibus & conditionibus quas Deus in Scripturis præscribit. Remissio peccatorum quam fingit Calvinus, est certa fides in paritales, qua certò quisque credit sibi peccata remitti. Hoc Petrus, aut Paulo (verbi gratia) Prædicator aut Pastor non annunciat, non testatur, sed tantum in genere Euangelicam doctrinam prædicat, si sicut oportet Euangelium prædicat: neque enim vel Christus, vel Apostoli aliter prædicauerunt. Deinde ut hæc iam sententiæ manifesta impietas appareat, quærimus à Caluino & Calvinistis, omnibusque hodie hæreticis pariter com Caluino insanientibus, an Christus remittendo peccata Magdalenæ, Paralytico, & aliis, aut in verbi prædicatione eam legitus est remissionem, aut non nisi eam attestatus fuerit, eorum verè remiserit peccata. Neutrum sine maxima vel absurdate vel impietate dici potest: Atqui hoc in loco sic mittit Apostolos Christus, sicut ille missus erat. Remittunt ergo & illi peccata verè, sicut Christus remisit; verbo absolutionis, non verbo prædicationis, verbo efficaci, non verbo testimonij.

Luc. 7.

Matth. 9.

Quomodo
Christus &
quomodo
Ecclesia
peccata re-
mittit.

1.

Ephes. 4.

2.

Disparitas
inter Chri-
stum &

Quo tamen in loco ne omnimodam paritatem in Christo & Apostolis ponere videamur, paucis exponam, qua in re similes, qua in re dissimiles Apostoli Christo hac in parte sunt. Similitudo enim in quibusdam locum habet; in quibusdam non habet. Primum, in fine conveniunt. Sicut enim missus est Christus, ut doceret veritatem, & quos docuit, ad salutem perduceret; sic Apostoli missi sunt ad docendum omnes gentes, & quos docuerunt, ad salutem conducere: *act consummationem sanctorum, in edificationem corporis Christi, &c.* Secundò, in principio conveniunt: quia sicut Christus homo missus est à divina Patris potestate, sic Christus Dei filius eadem divina potestate misit Apostolos, ut principium missionis in utroque sit simile. Tertio, in modo conveniunt: quia sicut Christus non erat merus annunciator & nudus prædicator verbi, sed potestatem quoque spiritualem habuit, *Unctus à Deo præ participibus suis, qua Pastor bonus erat, ac regendi & gubernandi facultatem habuit, sic Apostoli non solum prædicatores verbi, sed & Pastores animarum erant, quos posuit Spiritus Sanctus regere Ecclesiam suam, & ad hoc Spiritum Sanctum acciperunt, ut peccata remitteret ac retinerent.* Dissimiles tamen & dispares multum Christo Apostoli, aliique Pastores sunt.

rum natura, tum potestate. Natura, quia solum homines sunt, *Ecclesiam*
ideoque non nisi in nomine & potestate Dei & filij eius pec- *quoad remissionem*
cata remittunt. Potestate, quia non nisi limitatam habent, *peccatorum*
vt vicarij, non vt Domini. Quorum neutrum obstat quin ve-
rè peccata remittant ac retineant: neutrum cogit vt soli sint
præcones ac testes factæ remissionis peccatorum. Postremò
impia est Caluini expositio, quia nouella, prophana, SS. Pa-
tribus (quorum testimonia nuper produximus) aduersa &
contraria; denique à Christi verbis prorsus aliena est, vt mox
in proximo membro luculenter docebitur.

Nunc cum Caluino pergamus. Rursum (inquit) plusquam
insulsi sunt Papistæ, qui locum hunc ad magicas suas absolutio-
nes detorquent. Nisi quis peccata confessus fuerit in aurem Sa-
cerdotis, nulla secundum eos speranda est remissio. Christus enim
peccata voluit per Apostolos remitti, absoluere autem nequeunt
nisi causa cognita: ergo confiteri necesse est. Hæc sanè ratiocini-
atio & collectio ex hoc loco non Papistarum modo, sed do-
ctissimorum Patrum est, cum quibus insulsi esse malumus,
quàm cum Caluino sapere, qui nunquam se sapere putat nisi
cum solus sapit: qui sapere ad sobrietatem, spiritu suo indi-
gnum semper iudicauit; & Apostolo contrarius, prudens vult
semper esse apud semetipsum, alta sapere, humilibus non con-
sentire. Audiuimus antea, potestatem remittendi peccata Ec-
clesiæ datam ex hoc loco colligere & docere Cyrillum, Chry-
sostomum, Ambrosium, Augustinum. Addit Cyrillus eodem
loco, hæc potestatem exercere Ecclesiam partim in baptismo,
partim in pœnitentia, vbi peccatorum confessio facienda est.
Addit Chrysostomus: potestatem condonandi peccata datam
Sacerdotibus, non solum in baptismo, sed & postea. Non solum
(inquit) quum nos regenerant Sacerdotes, sed & postea con-
donandorum nobis peccatorum facultatem obtinent. Vbi & docet
duplex hoc esse discrimen, Sacerdotum veteris legis & nouæ,
quod illis datum erat corporis lepram non purgare, sed purgatam
probare; hi vero concessum est anima lepras non purgatas pro-
bare & ostendere (vt Caluinus vult) sed prorsus purgare. Hoc
autem in pœnitentiæ Sacramento sacerdotes præstare, aper-
tis verbis alio in loco docet. Addit Augustinus loco illic ci-
tato: Ergo sine causa sunt clauis data Ecclesiæ Dei? Frustramus
Euangelium Dei, frustramus verba Christi. Iob dicit: Si erubui
in conspectu populi mei confiteri peccata mea. Addit denique
Ambrosius: Impossibile videbatur per pœnitentiam deleri pec-
cata. Concessit hoc Christus Apostolis: quod ab Apostolis ad Sa-
cerdo

Rom. 12. 3.

Rom. 16.

Lib. 12. ca.
56. in 102.De sacerdotibus
lib. 3.Homil. 10.
in Matth.Homil. 49.
ex homil.50.
De pœnitentia
lib. 2. c. 12.

- In Psal. 38. *cerdotum officia trāmissum est. Et iterum alio in loco, Dominus, quod antè erat iudicij sui, dedit Apostolis peccata remittendi aequitatem, ne cito soluenda diu ligata manerent. Hic Nouatianus (sed nec Calvinus) non audiuit; sed Ecclesia Dei audiuit. Non potestatem vsurpamus, sed seruiamus imperio. Hic alios Patres adiungimus. Episcopus vel presbyter (ait D. Hieronymus) pro officio suo, quum peccatorum varietates audiverit, scit qui ligandus sit, quiq; soluendus. Reatus cōscientiarum (ait Leo Magnus) sufficit solis Sacerdotibus indicari confessione secreta. Plenius D. Basilius. Necessariò ijs aperiri peccata debent, quibus credita est dispensatio mysteriorum Dei. Ad hoc hortatur antiquissimus Athanasius. Si nondū soluta sunt peccatorum tuorū vincula, tradas te ipsum discipulis Iesu; ad iudicium enim qui te solvant pro potestate ea quam à Salvatore acciperunt. Superni quippe iudicis principatum sortiuntur (ait Gregorius Magnus) ut vice Dei quibusdam peccata remittant, quibusdam relaxent, & animarum iudices fiant. Hoc est enim immobile seueritatis Apostolica iudicium (ait Hilarius) ut quos in terris ligauerint, id est, peccatorū nodis innexos reliquerint, & quos soluerint, confessione videlicet venia receperint in salutem in Apostolica conditione sententia; in talis quoque aut soluti sint, aut ligati. Mediator quippe Dei & hominum, homo Iesus Christus (ait Leo Magnus) hanc prapostitis Ecclesia tradidit potestatem, ut & confitentibus satisfactionem penitentia darent, & eadem salubri satisfactione purgatos ad communem Sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent. Cui conformiter Augustinus de pœnitente ita scribit. Venit ad Antiochites, & à prapostitis sacrorum accipiat satisfactionis suæ modum. Quia videlicet, ut scribit alio in loco Chrysostomus, A terra iudicandi principalem auctoritatem sumit ecclesia. Nam iudex sedet in terra, Dominus sequitur seruum; & quicquid hic in inferioribus iudicavit, hoc ille in supernis cōprobatur. Propter hanc iudicalem potestatem adeò necessaria semper habita fuit causa cognitio, & peccatorum confessio, seu secreta, seu publica, ut antiquissimus Cyprianus sic de ea scribat: Eriam in minoribus peccatis agunt peccatores penitentiam iusto tempore, & secundum disciplina ordinem ad exomologationem id est, confessionem peccatorum veniunt, & per manus impositionem Episcopi & cleri, ius communicationis accipiunt. Quod etiam in solis cogitationū peccatis, quæ lethale crimen continebant, facere Christianos idem antiquissimus martyr hinc verbis docet: Quamuis nullo sacrificij aut libelli facinorosi*
- In cōment. in Matth. cap. 16. Epist. 30. In reg. breuior. q. 288. Sermon. in illud, Profect. in pagum, &c. Homil. 26. super Euā. In Matth. cap. 18. Epist. 91. Homil. 50. cap. 11. Homi. 5. de verbu Esa. vidi Dominum. Lib. 3. Epist. 14. Serm. 5. de lapsis.

stricti sint, quoniam tamen de hoc vel cogitauerunt, hoc ipsum apud Sacerdotem Dei dolenter & simpliciter consistentes, exomologese in conscientia faciunt, animi sui pondus exponunt, salutarem medelam exquirunt. Quod totum quanta seueritate tum à fidelibus præstitum, tum ab Ecclesiæ Pastoribus necessariò exactum fuerit, luculentus testis esse potest Theodorus. Sunt (inquit) medicabilia quæ etiam post baptismum sunt vulnera. Medicabilia autem non per solam fidem data remissione (vt sanè volunt hodie hæretici) sed per multas lacrymas, & fletus, & luctus, & ieiunium, & orationem, & laborem facti peccati quantitati commoderatum. Qui enim non sic affecti sunt, eos nec admittere quidem didicimus, nec diuina eis impartire has habet Ecclesia leges de pœnitentia. Cum tot ac tantis antiquitate, eruditione, sanctitate illustribus Patribus, Ecclesiarum Episcopis, insulsi esse malumus, quàm cum Caluino sapere. Agnoscunt in potestate remittendi peccata à Christo Apostolis aliisque sacerdotibus data, iudicium exerceri: In hoc iudicio peccata vel remitti vel ligari: In pœnitentiæ Sacramento hoc iudicium exerceri: Vt hoc iudiciũ exercatur, peccatorum confessionem necessariò fieri: Iuxta peccati confessionem præscribi satisfactionis modum: Atque hac demum via ac ratione in Ecclesia solui peccata, absolutionem dari.

Elegans sibi videtur Caluinus, qui sententiam Ecclesiæ in soluendis peccatis, magicam absolutionem vocare potuit. Sic homini impio magicum est, quicquid ex Christi instituto circa diuina Sacramenta conceptis verbis peragitur. Magicum Caluino est vti hac forma verborum: *Ego te baptizo in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti*. Magicum est, accepto in manus pane dicere, *Hoc est corpus meum*. Sed quæ contra has eius blasphemias aliis in locis iam disseruimus, ad hanc quoque Satanicam eius contumeliam refutandam sufficere possunt. Manet firma Ecclesiæ Catholicæ sententia, tot nobilissimorum Patrum testimoniis roborata, Christum in his ad Apostolos verbis, *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis*, veram & diuinam illis potestatem dedisse, non in verbi prædicatione, sed in pœnitentiæ Sacramento, & iudiciali cognitione, peccata pœnitentibus & consistentibus remittendi.

Nunc quid contra hanc expositionem Catholicam literæ Euangelicæ inhærentem, & vnanimi Patrum consensu agnitam atque firmatam, disputet Caluinus, attendamus. Sed (inquit) *ridiculus est illorum hallucinatio, dum summum causæ cardis*

In Epitome diuinorum decretorum cap. de pœnitentia.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Caluini blasphemias

Caluini
artes ob-
seruanda.

Obsignatio
Caluini-
ana in prior
testimonio
Lutherano

cardinem praterunt, nempe hoc iuris concessum esse Apostolis ad asserendam Euangelij auctoritatem, cuius illis commissa erat predicatio. Atqui hunc iam cardinem ab ostio remouimus, & Caluini commentum, de asserenda Euangelij auctoritate, ab huius loci sensu remotissimum & alienissimum esse ostendimus. Sed & infra in proxima clausula magis ostendemus. Bonus Caluinus noua sua commenta Scripturis affingit, & que sua affirmatione ponit; aut leuissimis contexturis & futilibus paralogismis suffulcit. Moxque receptissimum Ecclesiae sensum literae Euangelicae inhaerentem, non aliqua ratione propria, sed ex eo solo capite refurat, quod ille aliter sentit, & ille aliter locum exponi voluit. Sic enim hoc loco sensum Catholicum veluti *ridiculam hallucinationem* reicit, nullo alio argumento, quam quia ille aliter textum exposuit, sui que cerebri commentum homo ipsa impudentia impudentior, *summum causa cardinem* vocat. Atque in hac sua insania pergens, ait: *Neque enim confessarios instituit Christus, qui occultis susurris examen de singulis peccatis habeant; sed vocales Euangelij sui pracones, qui gratiam expiationis per Christum parta cordibus piorum obsignent.* Eandem rem alius verbis reperit. Refellit sensum Catholicum simplici eius negatione, & sui commentitij sensus simplici affirmatione. Quo quidem modo quilibet asinus omnia & vniuersa fidei orthodoxa dogmata refutauerit. Vno hinc nouo verbo vitat, quo in priori explicatione non est vsus; *Euangelij pracones gratiam per Christum partam in piorum cordibus obsignare.* Hoc adhuc absurdus est, & a Christi verbis remotus, quam quod prius dixerat, *testari & spondere.* Testari quippe & spondere, vel, ut alij loquuntur, *annunciare remissionem peccatorum,* quam habet datae remissionis speciem: quia tamen non remittit peccatum qui testatur, spondet, aut annunciat illud remitti, tamen significat nunc remitti, quia declarat remissa. Atqui *obsignare hanc gratiam expiationis per Christum partam*, non significat vllam praesentis remissionis attestacionem aut declaracionem, sed significat, in sensu Caluini, iam dudum factae per fidem remissionis peccatorum quandam confirmationem. Ita hoc nugamentum a Christi verbis adhuc longius recedit, & ad Euangelij auctoritatem asserendam quod fingit Caluinus, minimè facit. Dixit Christus, *Quorum remisseritis.* Dicit Caluinus, *Quorum iam remissa peccata obsignaueritis.* Hoc a Christi verbis longissimè recedit: immo Christi verba falsa ac inania reddit. Sed nec, ut dixi, ad Euangelicam

gelicæ prædicationis auctoritatem asserendam quicquam facit: quando iuxta hunc sensum Evangelica prædicatione nihil confert, nihil tunc factum, nullum beneficium tunc exhibitum, vel annunciat vel testatur, sed beneficium olim præstitum modo quodam commentitio obfignat. Antequam ad Euangelium audiendum venit Calvinista, iam ei dudum remissa peccata sunt. Sed Euangelium quod audit, hanc illi factam gratiam modo quodam commentitio obfignat. Dico modum commentitium. Nam purum & futile commentum, hæc obfignatio Calviniana est. Nempe idem tribui volunt Calvinistæ prædicationi Evangelicæ, quod Sacramentis; & idem Sacramentis, quod prædicationi verbi, vt utraque nihil quàm obfignent, nihil quàm sigilla quædam sint dudum acceptæ per solam fidem gratiæ, cui vni fidei confirmandæ tam Sacramenta, quàm tota prædicatione Evangelica subseruiat. Sic tota Caluini resolutio hoc loco Christi verba in meros fumos conuertit: *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis:* id est, *Quorum iam dudum remissa peccata prædicatione vestra Evangelica obfignaueritis, illorum peccata remittuntur:* Quod iam dudum factum dixeritis, illud factum est: Quos iam dudum reconciliatos tales esse pronunciaueritis, illi sunt reconciliati. Atqui siue hoc dicatur, siue non dicatur, sunt & manent reconciliati. *Quid ergo confert ad reconciliationem ipsam hoc meum dicere, pronunciare, prædicare? Dici solet, & verissimum est: Affirmare vel negare nihil ponit in re. Merus igitur fumus verborum est, inanis & inutilis sonus (ad remissionem peccatorum quod attinet) tota Evangelica prædicatione, & tota hinc Apostolis data potestas. Summa rei absurditas in simili apparebit. Si Regis filius à patre magnis acceptis thesauris post aliquam eorum distributionem in externa quapiam regione per seipsum factam, ad patrem suum reuertitur, primariis quibusdam suis Sarrapis in illa adhuc regione relictis (volens videlicet etiã in futurum liberalitatem suam exercere) diceret, *Sicut misit me Pater meus, sic ego mitto vos. Accipite hos thesauros auri & argenti immesos. Quorum inopiam vos subleuandã censebitis, subleuabuntur. Quorum non subleuaueritis, illi inopes & egeni manebunt. An hic esset legitimus horum verborum sensus? Quos iam diuites esse pronunciaueritis, vel quorum copias & diuitias iam partas verbo commendationis vestræ attestãdo obfignaueritis, illi diuites sint? Annon statim meritò excipitur? Quare igitur à filio Principis ita missi sunt hi Sarrapæ: vt quid tales thesauros acceperunt?**

Quomo

Caluinus
Christi
verba in
fumos con-
uertit.

Caluiniana
demon-
stratio ex si-
mili de-
monstra-
tur.

Quomodo dicitur illis, Quorum inopiam subleuandam censebitis, &c. quando neminem subleuant? sed sibi solis hunc thesaurum seruant? solum eos qui iam diuites erant, tales esse declarant? Quod certè ad diuitias comparandas, vel ad accepti thesauri distributionem, prorsus impertinès est. Eodem omnino modo Christus Dominus accepta à Patre potestate tantisper vsus, & multis data peccatorum remissione, nunc ad Patrem reuersurus, & eandem in terris gratiam perpetuam esse volens, dixit Apostolis suis: *Sicut misit me Pater, ego mitto vos.* Adiecit, *Accipite Spiritum sanctum*, ostendit in quem finem, *Quorum remisistis peccata*, quorum summam inopiam spiritualem refeceritis (vinculis quippe peccatorum detineri, & à gratia Dei extorrem esse, maxima est spiritualis inopia & miseria) *remittuntur eis.* Eorum inopiam spiritualem reficietis, vt diuites sint in fide, ac bonis operibus: eorum vincula relaxabitis, vt liberè seruiant iustitiæ qui prius erant serui peccati. Quod si verò Apostoli & eorum successores nihil aliud quàm remissionem peccatorum iam factam denunciant & obsignant, vt quid illa tam solemnis missio? vt quid Spiritum sanctum acceperunt? Vt quid illis dictum est, *Quorum remisistis peccata*? quando iam nemini remittunt, neminem ab inopia & miseria illa spirituali eximunt; sed quos diuites ex fide inuenerunt, eos tales esse declarant? Annon tota Christi commissio & potestas Apostolis data in meros verborum fumos euauit? Nam & obsignatio illa quæ fixit Calvinus in verbi prædicatione, quàm sit absurda, ridicula, & merus fumus, ad religionis nostræ Sacramenta ludificanda inuentus, circa ipsam Sacramentorum doctrinam, cui verè prædicationem per omnia esse similem Calvinus vult, quod hæc auritum, illa oculare symbolum ac testimonium alio in loco demonstravi. Concludit iam Calvinus. *Quæ tenendus est modus remittendi peccata, vt sciamus quam sit ista quæ Apostolis data est potestas.* Cui respondeo: Omnia tenendus est ille modus remittendi peccata, iuxta quem verè sciamus quam sit ista quæ data est remittendi potestas, videlicet verè talis sit, & verè peccata remittat, iuxta Christi verba; non autem talis modus tenendus est, quo posito, nullam scimus Apostolis esse datam potestatem, & Apostolis verè nullum peccatum remittere scimus, Christi que verè penitus ludificamus; quem modum sibi Calvinus finxit, vt in causa omnium grauissima, ita scelere & impietate maxima.

In Episto.
ad Rom.
cap. 4. ver.
11.